

BUDOUCNOST NEPRÁCE

Ovládněte AI, získejte superschopnosti,
vydělávejte víc a žijte podle vlastních pravidel.

Filip Dřímalka

10. Ovládněte ^{Ai} umělou inteligenci

Když jsme začali hledat lidi na pozici prompt inženýrky či inženýra, byli jsme jedni z prvních v Evropě. Tento termín však tehdy ještě nikdo neznal, proto jsme roli nazvali „našeptávač/ka umělé inteligence“. Někteří lidé předvíдали této profesi zářnou budoucnost, ale dopadlo to jinak – prompt engineering se stal první profesí, která vznikla i zanikla ve stejném roce¹. Ukázalo se, že nejde o samostatné povolání, ale o dovednost, kterou by se měl naučit skoro každý. A taky dovednost, která je dnes důležitější než kdy předtím.

Nejde zdaleka jen o to, jak psát dobrá a přesná zadání pro umělou inteligenci. Musíme vědět, k čemu AI využívat a jak. Otázku, jestli ji používat, či nikoliv, už dávno neřeším. Po stovkách AI projektů jsem došel k jednoznačnému závěru: používejte ji na všechno. Jako rozšíření mozku pro uvažování, strategické diskuse a plánování. Jako svaly pro přípravu jakýchkoliv materiálů. Čím více s ní budete pracovat, tím lépe pochopíte, kdy a jak funguje nejlépe.

Jak říká Naval Ravikant: už nepotřebujete 10 tisíc hodin, abyste se stali expertem – potřebujete 10 tisíc experimentů. I proto mám rád zkratku našeho programu Future AI Leader – FAIL. Všem účastníkům říkám, že to znamená taky „first attempt in learning“, v češtině pro to máme hezkou frázi „za zkoušku nic nedám“. Každé použití AI je pokus a učení, které přináší hodnotu.

Pro lídry a manažery je to ještě důležitější. Pokud AI sami nevyužíváte, nemůžete uvnitř cítit naléhavý tlak na to, aby váš tým začal přemýšlet jinak a připravil se na budoucnost. A taky nejspíš nerozumíte tomu, co AI reálně znamená. Spousta výkřiků o AI je zavádějících a bez vlastní zkušenosti můžete mít velmi nerealistická očekávání.

Při používání AI však nezapomínejme na to nejdůležitější: potřeby klientů a kolegů. Proto musíme přemýšlet také nad dalšími otázkami souvisejícími s využitím umělé inteligence:

- Jak z AI dostat co nejlepší výstup?
- Do jaké míry máme její výstupy kontrolovat?
- Kdy chtějí lidé mě osobně, a kdy jim stačí výstup od AI?
- Má pro nás větší hodnotu odpovídat klientům co nejrychleji, nebo co nejlépe?

V řadě případů nebude odpověď jednoznačná. Někdy vám budou stačit výstupy, které dostanete na první dobrou. V jiných případech je budete muset doplnit nebo alespoň zkontrolovat.

Při úvahách o použití umělé inteligence můžete využít konceptu AAAI, který pomáhá našim klientům uvědomit si, *kdy a jak* by ji měli využívat.

AAAI: Autor → Autorizace → AI		
Kategorie	Popis	Příklad
Autor	Dává smysl, abychom na výstupech pracovali osobně spolu s AI.	- Tvorba strategií - Psaní knihy
Autorizace	Práci vytváří AI, ale výstup kontrolujeme a doladujeme.	- Vytváření cenových nabídek - Odpovědi na dotazy klientů
AI	Práci zcela necháváme na umělé inteligenci.	- Shrnutí porady - Překlady návodů pro kolegy

Pro příklad mohu uvést způsob, jakým umělou inteligenci využíváme v projektu Digi Challenge. Všichni zúčastnění mají za úkol plnit týmové i osobní výzvy a o svých zkušenostech jednou za měsíc napsat report. Protože jsou jich stovky a řada z těchto reportů je opravdu dlouhá, necháváme je umělou inteligencí zkrátit, shrnout a zanést do statistik, abychom věděli, čemu se lidé věnovali nejvíce.

Výstupy umělé inteligence nám pro interní účely naprosto postačují. Sdílíme je i s účastníky a účastnicemi, aby věděli, na čem pracují ostatní – ale upozorňujeme je, že jde o strojové shrnutí. Zprávu s nejlepšími reporty kontrolujeme ručně, protože jde o důležitý materiál k očím účastníků i partnerů. Obsah pro sociální sítě vždy doladuje někdo z nás, aby byl

fakticky i gramaticky správně, ale také aby byl čtivý a dokázal motivovat naše příznivce.

Hranice mezi jednotlivými kategoriemi ale nejsou pevně stanovené a s rozvojem technologií se dá očekávat, že si budete všimát stále více aktivit, u kterých nadešel čas přesunout z jedné kategorie do druhé.

Jak ukázala moje zkušenost z akademického prostředí, jednotlivé přístupy můžete také vzájemně kombinovat. Na workshopu se skupinou vysokoškolských vyučujících jsme narazili na možnost využití AI při hodnocení seminárních prací. Učitelé a učitelky stručně zapisovali nedostatky vypracovaných úkolů do tabulky: neuvedené zdroje, slabá argumentace a podobně. Na základě těchto poznámek vytvořila umělá inteligence pro každého studenta a studentku individuální report i s radou, jak konkrétní problém napravit.

Diskutovali jsme o tom, zda už jsme se nedostali za hranu etiky, protože se tím z výuky vytrácí individuální přístup. Ukázal jsem tedy, jak odpovím na poptávky po účasti v programu Masterclass. Nestojím o plně automatizovaný systém, protože chci vidět, kdo se hlásí. Zároveň chci každý kontakt s poptávajícími využít jako příležitost a ukázat, v čem jim může program pomoci. Proto jsem si připravil dvě šablony odpovědí, které jednoduše vyvolám klávesovou zkratkou – podle toho, zda jde o podnikatele, nebo manažera. Trik spočívá v tom, že mám na začátku každé šablony místo pro osobní sdělení. Nikdy ho nepíšu nebo nediktuji déle než pár minut, a přitom tím několikanásobně zvyšuji šanci, že si zájemci objednají účast.

Zmínění doktorandi se tím inspirovali k vlastnímu systému hodnocení studentů a studentek. Část zpětné vazby sice vytvoří umělá inteligence na základě automatizovaného zadání, zbytek ale vyučující píšou sami. Celkově tím zkrátí čas strávený hodnocením o více než polovinu, a přitom dávají užitečnější feedback než dříve.

Jak na prompt crafting

Umět ovládat umělou inteligenci znamená nejen nosit v hlavě osvědčené prompty, ale také dokázat je ladit a optimalizovat. I kdyby způsob

zadávaní vstupů zmizel díky ještě přívětivějšímu a důvtipnějšímu ovládní, do té doby bude nenahraditelný. Navíc nejde o nic jiného než umět dobře zformulovat svoji myšlenku, což je dovednost, která bude mít hodnotu pořád.

Když se nad tím zamyslíme hlouběji, prompt je vlastně *jakékoliv zadání práce*. Pokud o něco žádáte kolegyni, se kterou pracujete už dlouho, stačí jí poslat jednu větu. Naopak když k vám nastoupí čerstvý absolvent, musíte se s ním naučit pracovat, zadávat mu úkoly, kontrolovat ho a průběžně ho navádět ke správnému řešení.

Zde je pár tipů, jak z AI dostat co nejlepší výstupy:

1. Snažte se. Nebo to alespoň zkoušejte

I u umělé inteligence platí, že bez práce nejsou koláče. Zvláště v začátcích často nedostanete použitelný výsledek na první dobrou. Vytvořil jsem si veličinu úsilí „1 prompt“, a kdykoliv přemýšlím nad tím, kolik času a energie mám nějakému úkolu věnovat, podle důležitosti tomu věnuji náležitý počet pokusů.

Pokud řeším něco jednoduchého, napíšu krátké zadání a spokojím se s prvním výsledkem. Pokud je to pro mě důležité, klidně se doptávám a ladím výsledek několika doplňujícími prompty, dokud nejsem zcela spokojen.

2. Buďte konkrétní

Je velký rozdíl mezi prompty „Vytvoř mi pracovní inzerát na pozici X“ a „Vytvoř mi pracovní inzerát na pozici X, která bude mít na starost toto a toto za takových a takových podmínek.“ Čím konkrétnější budete, tím relevantnější výstupy získáte.

3. Pracujte s kontextem

Když chci po umělé inteligenci napsat e-mail provozovateli coworkingového centra, kde bych rád přednášel, nejdříve v promptu popíšu, kdo jsem, co dělám a čeho chci dosáhnout. Každá taková informace pomůže.

Některé nástroje umožňují uložení tzv. „vlastních instrukcí“ do nastavení, a vy díky tomu nemusíte myslet na kontext u každého promptu.

4. Dávejte příklady

Nebojte se názorně ukázat, jak by měl vypadat výsledek. Pokud chcete vytvořit tabulku, napište, jak má vypadat první řádek. Když chcete vytvořit text přímo podle svého gusta, vložte jako ukázkou texty, které se vám líbí. U generování obrázků zase můžete odkazovat na známé výtvarníky a výtvarnice nebo umělecké styly.

5. Hrajte si

Jakmile začnete testovat různé varianty promptů, určitě objevíte spoustu nečekaných triků. I proto mám ostatně raději termín *prompt crafting* než *prompt engineering*, protože praktická práce s umělou inteligencí se dnes podobá víc řemeslu než tomu, co dělají inženýři. A řemeslo se nedá naučit jinak než soustavnou prací a neustálým zkoušením.

6. Všechno je prompt

Data, konverzace, dokumenty, screenshoty – vše může být vstupem pro AI. Nahrávejte si důležité schůzky a vložte přepis do AI. Vyfotografujte whiteboard a nechte AI zpracovat poznámky. Cokoliv řešíte, můžete využít jako zadání pro AI.

Skoro každý významný nástroj s AI nabízí návody k psaní efektivních promptů nebo k nastavení různých předvoleb. Někdy jim stačí věnovat pár minut a ušetříte si hodiny tápání. Nebo – a to je možná budoucnost zadávání promptů – to nechejte přímo na umělé inteligenci.

Ta totiž skvěle zvládá i vytváření samotných promptů. V rámci prvního zadání se jí zeptejte, jaké informace potřebuje k tomu, aby váš úkol splnila. A jen sledujte, jak se vám pod rukama ladí prompt k dokonalosti.

Cíl: Symbióza s AI

Jedním z momentů, kdy jsem si nejsilněji uvědomil, co opravdu znamená „pracovat s AI“, byla situace, kdy jsem potřeboval v rekordním čase vytvořit koncept nového projektu a poslat ho klientovi ke schválení. Dostal jsem se do flow a využíval přitom všechny vychytávky, které učím své klienty a klientky:

Nejlepší nástroje	Pokud chcete dělat nejlepší práci, potřebujete nejlepší nástroje. Proto využívám převážně Claude a k tomu ChatGPT a Google NotebookLM, který umožňuje analyzovat velké množství dat.
Připravení asistenti	Různé nástroje to nazývají různými způsoby (GPTs, Projects, Agents, Gems). Jde o to, abyste si vyladili nejčastěji využívané prompty, připnuli je do prohlížeče a nemuseli je psát stále dokola.
Promptování za pomoci AI	Nejlepší prompty píše samotná AI. Proto stačí v prvním kroku zadat AI, ať vám vymyslí „zadání pro kolegu, je-li to úkolem bude to či ono“. Následně zkopírujete výstup a využijte ho jako prompt.
Diktování	Diktujte. Nastavte si klávesovou zkratku a dávejte instrukce pomocí hlasu. Popisujte, co máte na mysli. Zkrátka – bavte se s AI tak jako s běžným člověkem. Díky tomu předáte daleko více kontextu a výsledky jsou o to lepší.
Snímky obrazovky	Udělat snímek obrazovky a vložit ho do AI znamená dát instrukci spolu s kontextem ve dvou rychlých klávesových zkratkách. Můžete to využít jako zdroj inspirace nebo přímou instrukci jak něco udělat.
Využití existujících dat	Nevymýšlejte všechno sami. Vkládejte do AI svoje předchozí dokumenty, texty, obrázky a cokoliv dalšího. Nebo se inspirujte na internetu – díky nástrojům, které umí scrapovat obsah webových stránek, se dnes můžete napojit téměř na cokoliv.
Neustálá iterace a zlepšování	Začněte jednoduše, dávejte AI zpětnou vazbu a iterujte. Neustále. A ještě jednou. Dokud nebudete mít špičkový výsledek, se kterým jste spokojeni.

Jen díky tomuto přístupu jsem za necelou hodinu vytvořil koncept i špičkovou prezentaci v angličtině. A uvědomil si, že přesně toto je cesta, jak díky AI pracovat nejen daleko rychleji, ale hlavně lépe.

Další tipy a triky pro práci s AI

- Zadávejte AI různé role: „jsi učitel“, „jsi obchodník“...
- Hrajte si s rozdílnými formáty: „Vytvoř (ÚKOL) a zobraz jej jako (FORMÁT).“ Formátem může být tabulka, myšlenková mapa, odrážkový seznam nebo cokoliv podobného.
- Zkoušejte různé styly: „přepiš text ve stylu Tima Ferrisse“, „uprav grafiku ve stylu Basquiata“...
- Nevymýšlejte všechno sami. Nechejte umělou inteligenci, ať se vás doptá na další informace, které potřebuje k dokončení úkolu.
- Zkopírujte nějakou ověřenou metodu a nechejte zpracovat úkol podle ní. Když jsem chtěl vylepšit cvičení na našich workshopech, použil jsem dokument doktora Andrewa Hubermana o neuroplasticitě (tedy schopnosti mozku se adaptovat) a zadal jsem umělé inteligenci, ať podle něj upraví jednotlivá cvičení.
- Dobří umělci si věci půjčují, skvělí umělci kradou. Když jsme s klientem řešili vylepšování scénářů pro novou reality show, použili jsme seznam pravidel pro vyprávění využíváný ve společnosti Pixar. Podobně jsem postupoval, když jsem si chtěl nechat vyrobit náhled této knihy pro Kindle. Nahrál jsem do ADA jinou, již existující knihu, a nechal výstup naformátovat podle ní.
- Panel expertů: Místo jednoho promptu si nechte poradit od více „expertů“ najednou. Zadejte: „Identifikuj 5 největších expertů na toto téma a nech je diskutovat – nebo se hádat – o mém problému.“ Výsledky vás překvapí.
- Vyzkoušejte nástroje² ke správě promptů nebo si zkuste nějaký prompt koupit³.

Práce s AI často obnáší kombinaci těchto postupů. Zajímá vás, jak jsem vytvořil doprovodnou grafiku k této knize? Základ promptu mi vytvořil ChatGPT, kterého jsem se ptal „Jak by desetileté dítě nakreslilo ilustraci, která popisuje x?“, a namísto x jsem vkládal jednotlivé kapitoly a odpovědi využil jako základ promptů k vygenerování grafiky. Následně jsem si koupil prompty podle svých oblíbených umělců a do nich pak vložil tento základ.

POWER HOUR: Hodina na realizaci vašeho nápadu

Pokud s AI experimentujete pouze mezi schůzkami, nikdy z ní nedostanete dost. Proto doporučuji vyzkoušet Power Hour – vzít projekt, o kterém dlouho přemýšlíte, a zkusit ho s pomocí AI za hodinu postavit. Workflow má tři fáze:

1. Research – využijte funkci AI, která prohledává internet, a nechte si udělat rešerši
2. Design – připravte si prompty, instrukce a cíle
3. Build – postavte to, pomocí chatovacích nástrojů nebo vibe codingu

Pavel Uxa, účastník programu FAIL, každý měsíc trávil 4–5 hodin zpracováním výkazů pro účtárnu. Nejednotné vstupy, různá pravidla odměňování, ruční přepočty – ideální kandidát na automatizaci. Vyzkoušel koncept Power Hour a vytvořil tak agenta, který to udělá za něj.

Zkuste si to. Vyberte jeden projekt, který odkládáte. Nastavte si alarm. A postavte to.

Víc než jen prompt – síla kontextu

Prompt je důležitý, ale sám o sobě nestačí. Kouzla se dějí, teprve když k němu přidáte kvalitní kontext.

Co může být kontext?

- Váš styl komunikace. Několik odrážek shrnujících, jak píšete e-maily nebo texty. S takovou analýzou samozřejmě pomůže AI – stačí jí ukázat zprávy.
- Vaše know-how. Zdokumentované postupy, jak děláte svoji práci. Čím lépe popsané, tím lépe AI pochopí, co od ní chcete.
- Informace o produktech a službách. Co nabízíte, jak to funguje, pro koho to je.
- Způsob rozhodování. Jakými kritérii se řídíte, co je pro vás důležité, jak vypadá dobrý výsledek.

- Ukázky kvalitních výstupů. Jak vypadá dobře zpracovaný úkol, report nebo prezentace.

Toto všechno spolu s promptem pomáhá lepším výsledkům. Prompt popisuje, co chcete. Kontext ukazuje, jak to má vypadat.

Zaznamenat kontext vyžaduje trochu času a úsilí. Dokumentujte svoje know-how. Analyzujte svůj styl. Sbírejte příklady dobré práce. Každý takový „stavební blok“ vám pak ušetří hodiny vysvětlování a iterování.

Jak jsem použil AI při psaní této knihy

Knihu jsem AI napsat nenechal, protože psaní je pro mě nepráce. Využíval jsem však spoustu nástrojů, které mi to usnadnily a zrychlily – asistenty na rešerše, funkci analysis na analýzu dat a samozřejmě nástroje jako Claude a ChatGPT. Ty byly mým věrným partnerem pro brainstorming, kreativní diskuse i drobné ladění textů.

Detailní popis najdete na stránce
drimalka.com/neprace/jakjsempouzilAI.

Jak na bezpečnou práci s AI

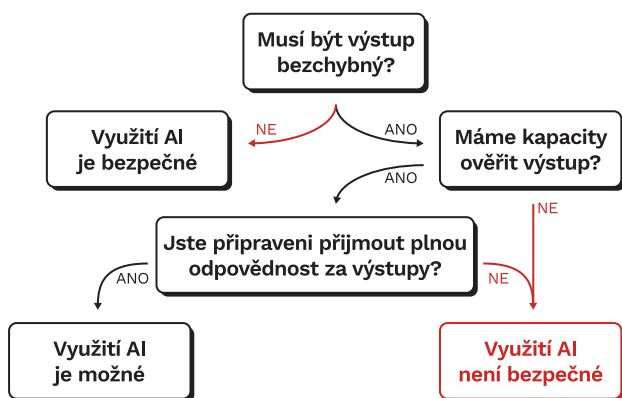
Jakmile nás zaplavila první vlna nových inteligentních nástrojů, začaly se objevovat první případy vnitrofiremních zakázek. Není se čemu divit – využití AI s sebou přináší řadu situací, na které nikdo nebyl připravený. A opět jsme u otázek, na které není snadná odpověď, a přitom si je musíme rychle zodpovědět:

- **Musí být výstup mé práce stoprocentně bezchybný?**
 Ve statusu na sociální síti se drobná chyba promine, v nabídce do zadávacího řízení k veřejné zakázce vás může stát miliony. *Pokud si v obsahu musíte být jisti fakty, měli byste vždy výstup ověřit.*
- **Máme expertízu a kapacitu na to, abychom všechny výstupy kontrolovali?**

Jestliže budete umělou inteligencí generovat výstupy hromadně, budete je kontrolovat, či nikoliv? Pokud ne, měli byste uvést, že jde o výstupy vytvořené AI.

- Jsme ochotni přijmout plnou odpovědnost – právní, morální, reputační – za její výstupy?

V některých státech nesou odpovědnost za materiály vygenerované umělou inteligencí její uživatelé. Řada zemí podobnou legislativu chystá. Je tak možné, že brzy přijdou další předpisy, které upraví pravidla využití AI až na úroveň trestní odpovědnosti. Jste na to připraveni?

Algoritmus rozhodování o bezpečném využití umělé
inteligence podle Aleksandra Tiulkanova⁴

Proto byste měli znát limity těchto nástrojů i rizika, která hrozí při jejich nesprávném použití.

Není jich totiž málo:

- V textech generovaných AI se vyskytnou nepravdy.
- Kopie vašeho AI avatara se objeví v násilném klipu.
- Vložíte do AI citlivé informace, které se dostanou k vaší konkurenci.
- Využijete AI pro psaní programu a ten bude obsahovat bezpečnostní díru.

- Někdo se vám ozve, že vámi vygenerovaný AI obsah porušuje autorská práva.

Abychom zabránili případným problémům, hned s příchodem prvních nástrojů s AI jsme pro svoje klienty vytvořili šablonu⁵ AI POLICY s tématy, která by měl v souvislosti s využíváním AI promyslet každý.

AI POLICY (ukázka pravidel pro bezpečné využití AI)

Minimální úsilí = nekvalitní výsledky

Práce s AI je dovednost jako jakákoliv jiná, proto vyžaduje čas a učení.

Nevěřte výsledkům, které dostáváte

Pokud potřebujete přesné a pravdivé informace, předpokládejte, že výstupy nemusí být pravdivé a že je zapotřebí je ověřit.

Přijměte odpovědnost

Odpovědnost za výstupy umělé inteligence nesete vy. Zvažte osobní kontrolu výstupů, zvláště pokud se mají dostat na veřejnost.

Pracujte bezpečně

Pokud můžete, používejte placené verze předních AI nástrojů – ChatGPT, Claude, Gemini jsou při odpovědném využívání bezpečné (to znamená, že si je můžete nastavit tak, aby nevyužívaly vaše data). U neznámých nebo bezplatných alternativ buďte opatrnější s citlivými informacemi.

Zvažte, kdy tyto nástroje využít

Používejte je tam, kde vám mohou ušetřit čas. Vyhněte se jim, když má větší hodnotu lidský výstup – osobní dopis, video vzkaz, hlasová zpráva.

Někteří experti a expertky sice namítali, že je toto téma daleko komplikovanější a je potřeba ho řešit na úrovni celé firmy, ale to je přece i téma digitální bezpečnosti. A stejně tak je důležité věnovat se osvětě na všech úrovních, bez ohledu na pravidla nastavená vedením.

Věřím v osobní odpovědnost – každý zodpovídáme za svoji práci i za svůj rozvoj. Ovlivnit toho ale můžete daleko víc. Pokud cítíte, že se téma umělé inteligence u vás ve firmě nebo v rodině neřeší, převezměte iniciativu, navrhňte setkání a proberte to spolu. Je to to nejmenší, co můžete udělat, a přitom to může mít obrovský dopad. Může, ale nemusí: třeba to nedopadne a nejlepší AI nástroje vám vedení nepředplatí, nebo vám je kvůli obavám o bezpečnost výslovně zakáže. Pak si je plaťte sami, i kdyby jen pro soukromé účely nebo vedlejší projekty. Naučit se s nimi pracovat a znát silné a slabé stránky různých modelů je dovednost důležitá nejen pro vaši stávající práci. Pokud půjdete na pohovor nebo budete chtít získat klienta, právě díky této zkušenosti můžete prokázat, že AI rozumíte a umíte s ní pracovat.

Klíčové poznatky

1. Prompt engineering se stal první profesí, která vznikla i zanikla ve stejném roce. Nejde o samostatné povolání, ale o dovednost, kterou by se měl naučit každý. Buďte při psaní zadání konkrétní, pracujte s kontextem, dávejte příklady a hrajte si. Všechno se může stát součástí promptu – data, konverzace, dokumenty, přepisy schůzek.
2. Využívejte AI jako rozšíření mozku (strategické diskuse, plánování, analýzy) i jako svaly (příprava materiálů, texty, kód). Čím více s ní budete pracovat, tím lépe pochopíte, kdy a jak funguje nejlépe.
3. AAAI – Autor > Autorizace > AI. U některých věcí chcete pracovat osobně (strategie, kniha), u jiných AI kontrolujete (nabídky, odpovědi klientům) a některé necháte plně na AI (shrnutí porady, překlady).
4. Kouzla se dějí, když k promptu přidáte kvalitní kontext – svůj styl komunikace, know-how, informace o produktech, kritéria rozhodování a ukázky kvalitních výstupů.
5. Power Hour: vezměte projekt, o kterém dlouho přemýšlíte, a zkuste ho s pomocí AI za hodinu postavit. Research → Design → Build.

Co můžete udělat hned teď

1. Vytvořte si asistenty – uložte si nejčastěji používané prompty (GPTs, Projects, Gems) a připněte je do prohlížeče. Nemusíte je psát stále dokola.
2. Nastavte si klávesovou zkratku nebo si nainstalujte nástroj pro diktování a začněte AI dávat instrukce hlasem. Předáte tak daleko více kontextu a dostanete lepší výsledky.
3. Vyzkoušejte Power Hour – vyberte jeden projekt, který odkládáte, nastavte si alarm na hodinu a zkuste to ve spolupráci s AI postavit.

